

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 12 Mei 2021

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PROVERTO EBW OLIMPIADE 2021 – GRAAD 10

BESIGHEIDSTUDIES

RONDE 1

SAKE OMGEWING

1. Korrigeer die onderstreepte woord om die stelling waar te maak.

Die makro-omgewing bevat alle faktore en veranderlikes waarvoor die onderneming volle beheer het.

- A Mikro
 - B Mark
 - C Eksterne
 - D Tersiere
2. 'n Verskaffer wat bankrot speel, sal 'n verandering teweegbring in watter omgewing?
- A Makro
 - B Primêr
 - C Mikro
 - D Mark
3. Volgens STATS SA, hoeveel poste het die Suid-Afrikaanse ekonomie in die tweede kwartaal van 2020 afgeskud?
- A 1 miljoen
 - B 2.2 miljoen
 - C 500 duisend
 - D 5.5 miljoen
4. Kies die effek wat werkloosheid op die ekonomiese omgewing sal hê.
- A Verlaagde besteding en laer uitsetvlakke.
 - B Verhoogde besteding en hoër uitsetvlakke.
 - C Verhoogde besteding en laer uitsetvlakke.
 - D Verlaagde besteding en hoër uitsetvlakke.

ONDERNEMINGSFUNKSIES

5. *Ons dra geen kennis van die insident nie en jy is die enigste kliënt met hierdie probleem. Moet ons asseblief nie weer kontak nie aangesien hierdie inligting nie op ons van toepassing is nie.*

Verander die bogenoemde stelling sodat dit 'n positiewe uitwerking op die Openbare Betrekkinge funksie het.

- A Ons dra geen kennis van die insident nie en jy is die enigste kliënt met hierdie probleem en ons sal nie daarop kommentaar lewer nie.
 - B Ons is bewus van die insident en het 'n volskaalse ondersoek na die kwessie geloods. Ons vra egter dat u ons nie weer kontak nie aangesien dit ons beeld negatief beïnvloed.
 - C Ons is bewus van die insident en het 'n volskaalse ondersoek na die kwessie geloods. Wees asseblief geduldig terwyl ons die nodige inligting insamel.
 - D Nie een van die bogenoemde nie.
6. Korrigeer die onderstreepte woorde om die stelling waar te maak.

Die aankoopbestuurder se taak is om die kontantbegroting sowel as 'n kapitaalbegroting op te stel om die langtermyn finansiële behoeftes van die onderneming te beplan.

- A Bemarkingbestuurder
 - B Algemene bestuurder
 - C Administrasie bestuurder
 - D Finansiële bestuurder
7. Die missieverklaring van Pick 'n Pay...
- A wys alle belangstellendes wat hul KSV-program behels.
 - B gee 'n duidelike rigting oor hoe hulle van plan is om hul visie te bereik.
 - C dui aan wat die langtermyn planne en doelstellings is.
 - D verander jaarliks totdat die onderneming meer gevestig is.
8. ... verwys na 'n situasie waar 'n derde party 'n besigheidsfunksie verrig wat normaalweg binne die onderneming gedoen word.
- A Afvaardiging
 - B Kreatiewe denke
 - C Organiseer
 - D Uitkontraktering

9.

Waarom is dit belangrik vir elke individu in 'n organisasie om hul werk goed te verrig?

- A Om disfunksionele konflik te verseker.
- B Om persoonlike verhoudings te verwaarloos.
- C Om die algemene doelwitte en doelstellings van die onderneming te bereik.
- D Om 'n afname in die algehele doelwitte en doelstellings van die onderneming te bereik.

BESIGHEIDSEKTORE

10. Evalueer een rede waarom ondernemings in die openbare sektor finansiël suksel.

- A Streng kompetisie van die privaat sektor.
- B Onvoldoende belastinginkomste om kapitaal te dek.
- C Doeltreffende bestuur en invordering van kapitaal.
- D Swak kapitaalbestuur maar met kundige algemene bestuur.

11. Kategoriseer die volgende prentjies in óf die Tersiêre Sektor, Kwaternêre Sektor óf Vyfdelige Sektor.

i. <i>Figuur 1: https://www.quora.com/</i>	ii. <i>Figuur 2: https://stratford101.weebly.com</i>	iii. <i>Figuur 3: https://www.westerncape.gov.za/your_gov</i>

- A
 - i. Vyfdelige Sektor
 - ii. Kwaternêre Sektor
 - iii. Tersiêre Sektor
- B
 - i. Vyfdelige Sektor
 - ii. Tersiêre Sektor
 - iii. Kwaternêre Sektor
- C
 - i. Tersiêre Sektor
 - ii. Kwaternêre Sektor
 - iii. Vyfdelige Sektor
- D
 - i. Tersiêre Sektor
 - ii. Kwaternêre Sektor
 - iii. Tersiêre Sektor

12. Die volgende is 'n voorgestelde lys van ondernemings in die tersiêre sektor van die ekonomie.

1. O.R. Tambo Internasionale Lughawe
2. Nedbank
3. Aqua Monte Bottelaanleg
4. Amakulu Dairy
5. Sun International groep

Kies die regte kombinasie:

- A** 1, 3 en 5
- B** 1, 2 en 5
- C** 2, 4 en 5
- D** 3, 4 en 5

13. Die BBP (bruto binnelandse produk) van 'n land dui die ... van die land aan.

- A** ekonomiese stabiliteit
- B** ekonomiese groei
- C** politieke onstabiliteit
- D** sosiale welstand

14. Ongeveer 18,9% van die bevolking leef onder die broodlyn. As die Suid-Afrikaanse bevolking 60,041,994 is, hoeveel mense leef in armoede?

- A** 1,134,2833
- B** 1,347,936
- C** 11,347,936
- D** 11,400,283

EKONOMIESE STELSLS

15. Die basiese ekonomiese probleem is:

- A** beperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van beperkte skaars hulpbronne.
- B** beperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van onbeperkte skaars hulpbronne.
- C** onbeperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van beperkte skaars hulpbronne.
- D** onbeperkte behoeftes moet bevredig word deur die gebruik van onbeperkte skaars hulpbronne.

16. Watter een van die volgende kan as 'n nadeel van internasionale handel beskou word?

- A** Verskillende klimate
- B** Sanksies teen 'n land
- C** Doeltreffende kommunikasie en vervoer
- D** Spesialisasie in arbeid

17. Pous Pius XI het die volgende stelling gemaak: dat die regering "hulp aan die lede van die maatskaplike liggaam moet verleen, maar hulle nooit mag absorbeer of vernietig nie".
(<https://en.wikipedia.org/wiki>, besoek 28/02/2020)

Ondersteun die bogenoemde stelling deur die soort ekonomiese stelsel waarna hy verwys te selekteer.

- A Beplande ekonomie
- B Gemengde ekonomie
- C Mark ekonomie
- D Finansiële ekonomie

Motiveer die kritiek op kapitalisme deur na die bogenoemde spotprent te verwys.

- A Kapitaliste se beheer van produksie sal negatief beïnvloed word omdat werkers oorwerk word.
 - B Mense en ondernemings neem die meeste van die besluite.
 - C 'n Prysstelsel en mededingende markte.
 - D 'n Land se handel en nywerheid word deur privateienaars vir wins beheer, eerder as deur die staat.
19. Die regering besit al die besigheidsdepartemente en organisasies in die ... sektor.
- A Primêre
 - B Informele
 - C Privaat
 - D Publieke

DIE SIRKULÊRE VLOEI

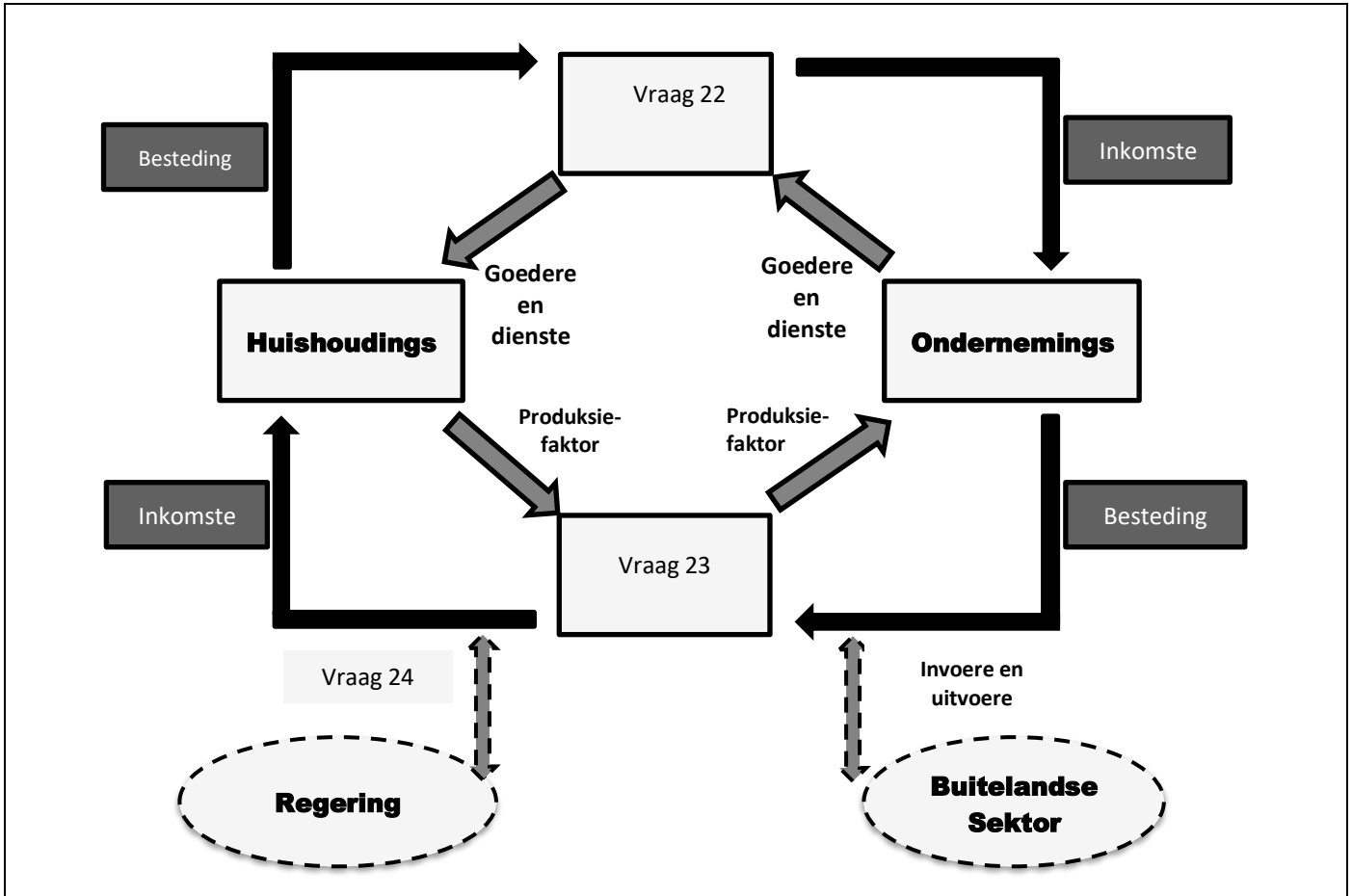
20. **Noem of die volgende stelling WAAR of ONWAAR is:**

Ekonomiese groei loop hand-aan-hand met 'n toename in die inflasiekoers.

- A Onwaar, afname in inflasie.
- B Waar.
- C Onwaar, toename in belastingkoerse.
- D Onwaar, toename in resessie.

21. Voorspel die uitkoms indien huishoudings uit die sirkulêre vloei van 'n geslote ekonomie gehaal sou word.
- A Geen belastinginkomste vir infrastruktuur ontwikkeling nie.
 - B Geen arbeiders om produksiefakore te omskep nie.
 - C Geen ekonomiese ontwikkeling sou moontlik wees nie.
 - D Al die bogenoemde.

Die volgende diagram moet gebruik word om Vrae 22, 23 en 24 te beantwoord.

22. Benoem die blok genommer Vraag 22.
- A Mark vir goedere en dienste.
 - B Goedere en dienste.
 - C Produksiefaktore.
 - D Mark vir die produksiefaktore.
23. Benoem die blok genommer Vraag 23.
- A Mark vir goedere en dienste.
 - B Goedere en dienste.
 - C Buitelandse inkomste vir goedere en dienste.
 - D Mark vir produksiefaktore.

24. Verduidelik die impak van die aktiwiteit by die blok genommer Vraag 24 soos in die diagram geïllustreer.
- A Sonder buitelandse inkomste sou geen dienslewering moontlik wees nie.
 - B Geen arbeiders om goedere en dienste te produseer nie.
 - C Geen bevolkingsgroei nie.
 - D Sonder die betaling van belasting sou geen dienslewering moontlik wees nie.

ENTREPRENEURSKAP

Gebruik die volgende foto om Vrae 25, 26 en 27 te beantwoord.

Figuur 5: <https://www.fearlessmotivation.com>

25. Identifiseer die bekende entrepreneur in die foto.
- A Bill Gates
 - B Elon Musk
 - C Mark Zuckerberg
 - D Steve Jobs
26. Dui aan waarvoor hy bekend is.
- A Apple ontwerper.
 - B Ontwikkeling van Google.
 - C Ontwikkeling van Windows.
 - D Stigter van Tesla Motors en SpaceX.
27. Watter uitwerking het COVID-19 op entrepreneurskap gehad?
- A COVID-19 het geen invloed op entrepreneurskap gehad nie.
 - B COVID-19 het daartoe gelei dat slegs die regering nuwe ondernemings open.
 - C COVID-19 het daartoe gelei dat regerings ondernemings koop.
 - D COVID-19 het ook gelei tot 'n toename in ondernemingsaktiwiteit en kreatiwiteit.

28. Gee 'n voorbeeld van die mees suksesvolle ondernemings tydens grendeltyd.
- A Voedseldienste
 - B Hondeloop diens
 - C Oefeningsfasiliteite
 - D Wasgoeddienste
29. Watter van die volgende elemente word **NIE** gebruik om 'n entrepreneuriese onderneming te beoordeel **NIE**?
- A Verskaffers
 - B Kreatiwiteit
 - C Potensiaal vir groei
 - D Duidelike visie en missie
30. Watter een van die volgende definisies is **VERKEERD**?
- A 'n Entrepreneur is 'n persoon wat 'n produk of diens lewer wat hy of sy dan verkoop om geld te verdien.
 - B 'n Entrepreneur is 'n persoon met die kennis en vaardighede om die produksiefaktore te kombineer en te koördineer om sodoende wins te maak.
 - C 'n Entrepreneur is 'n individu wat die risiko's van 'n onderneming organiseer, besit, bestuur en aanvaar.
 - D Nie een van die bogenoemde nie